

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/84/2020
Identifikačné číslo spisu: 7019200812
Dátum vydania rozhodnutia: 27. apríla 2022
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Martinčeková
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2022:7019200812.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Martinčekovej a členov senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a Mgr. Michala Novotného, v právnej veci žalobcu: CI-SERVIS, a. s., so sídlom Werferova č. 3 Košice, IČO: 36 180 459, právne zastúpený advokátom JUDr. Ľubomírom Majerčíkom, so sídlom Mlynská č. 1, Košice, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8-10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia žalovanej č. 22480-2/2016-BA zo dňa 3.2.2016, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach, č.k. 7S/83/2019-15 zo dňa 29.1.2020 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť z a m i e t a.

Žalovanej právo na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a.

O d ô v o d n e n i e

1. Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 7S/83/2019-15 zo dňa 29.1.2020 zamietol žalobu žalobcu zo dňa 22.2.2016, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovanej zo dňa 3.2.2016 č. 22480-2/2016-BA (ďalej len „preskúmané rozhodnutie“) v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Košice č. 700-3414380815-GC04/15 (ďalej len „prvostupňové rozhodnutie“) zo dňa 21.10.2015 a zároveň uložil povinnosť žalovanej na náhradu trov konania.

2. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice (ďalej len „správny orgán I. stupňa“) prvostupňovým rozhodnutím podľa § 178 ods. 1, písm. a/, deviaty bod a § 240 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších prepisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z., resp. „zákon o sociálnom poistení“) predpísala žalobcovi CI-servis a.s., Werferova 3, Košice za obdobie január 2009 a február 2009 penále v sume 5.467,81 eur, vypočítané z oneskorene uhradenej sumy poistného na nemocenské poistenie, poistného na starobné poistenie a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, poistného na invalidné poistenie, poistného na úrazové poistenie, poistného na garančné poistenie, poistného na poistenie v nezamestnanosti, poistného do rezervného fondu solidarity (ďalej aj ako „poistné a príspevky“) vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a

príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti. Neoddeliteľnou súčasťou tohto rozhodnutia bola príloha.

3. Preskúvaným rozhodnutím žalovaná zamietla odvolanie žalobcu a potvrdila rozhodnutie správneho orgánu I. stupňa. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaná poukázala na konanie, ktoré predchádzalo vydaniu rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Košice, a to rozhodnutie č. 700-3413765412-GC04/12 zo dňa 7.9.2012, rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie č. 43367-2/2012-BA z 27.11.2012, ktorým bolo potvrdené napadnuté rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice zo dňa 7.9.2012 a taktiež na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžo/5/2014 zo dňa 29.4.2015, ktorým zmenil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/147/2013-71 zo dňa 16.10.2013 (právoplatný dňa 11.8.2015), zrušil rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie a vec vrátil Sociálnej poisťovni, ústredie na ďalšie konanie. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaná uviedla, že v druhostupňovom konaní bolo zistené, že Okresný súd Košice I. uznesením sp.zn. 31R/7/2010 zo dňa 13.9.2010 v právnej veci žalobcu o návrhu na povolenie reštrukturalizácie rozhodol o začatí reštrukturalizačného konania voči účastníkovi konania. Konštatovala, že pre spôsob uplatnenia pohľadávky je rozhodujúci okamih začatia reštrukturalizačného konania. V tomto konkrétnom prípade bolo uznesenie Okresného súdu Košice I. o začatí reštrukturalizačného konania sp.zn. 31R/7/2010 zo dňa 13.9.2010 zverejnené v Obchodnom vestníku č. OV/2010/181 dňa 21.9.2010 s tým, že za deň zverejnenia sa považuje deň 22.9.2010. Okresný súd Košice I. v právnej veci povolenej reštrukturalizácie účastníka konania, o návrhu na potvrdenie reštrukturalizačného plánu zo dňa 21.2.2011 uznesením sp. zn. 31R/7/2010 zo dňa 9.3.2011 potvrdil reštrukturalizačný plán účastníka konania v znení prijatom schvaľovacou schôdzou zo dňa 21.2.2011 a ukončil reštrukturalizáciu účastníka konania. Uvedené uznesenie zo dňa 9.3.2011 bolo zverejnené v Obchodnom vestníku č. OV/2011/52 zo dňa 16.3.2011 a nadobudlo právoplatnosť dňa 17.3.2011.

4. V odôvodnení napadnutého rozhodnutia žalovaná ďalej uviedla, že do reštrukturalizačného konania prihlásila pohľadávku v celkovej sume 84.881,95 eur, v ktorej boli zahrnuté: poisťné a príspevky za mesiac marec 2009 v zostávajúcej sume 17.828,25 eur; poisťné a príspevky za mesiac máj 2010 vo výške 20.722,30 eur; poisťné a príspevky za mesiac jún 2010 vo výške 23.137,10 eur; nepredpísané poisťné a príspevky za mesiac júl 2010 v sume 23.194,30 eur. Do reštrukturalizácie nebolo prihlásené poisťné a príspevky za obdobie uvedené v napadnutom rozhodnutí, t. j. obdobie január 2009 a február 2009. Prvostupňový správny orgán vydal napadnuté rozhodnutie dňa 21.10.2015, t.j. po schválení reštrukturalizačného plánu a po ukončení reštrukturalizácie účastníka konania. Žalovaná zaujala názor, že aj keď sa predpísané penále týka obdobia pred začatím reštrukturalizačného konania, samotná pohľadávka Sociálnej poisťovne na penále vznikla až 21.10.2015 (predpísaním penále napadnutým rozhodnutím), t. j. v čase keď už bolo reštrukturalizačné konanie ukončené. Z uvedeného dôvodu táto pohľadávka v reštrukturalizácii nebola uplatnená prihláškou a nepôsobila na ňu účinky začatého reštrukturalizačného konania (§ 120 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii). Žalovaná ďalej vyslovila názor, že v zmysle výkladu ustanovení zákona o konkurze a reštrukturalizácii sa poisťné a príspevky, ktoré neboli prihlásené do reštrukturalizácie penalizujú bez ohľadu na prebiehajúcu reštrukturalizáciu, resp. bez ohľadu na súdom potvrdený reštrukturalizačný plán z dôvodu, že tieto nároky nie sú súčasťou reštrukturalizačného plánu. Penále ako sankcia za nesplnenie zákonom ustanovenej povinnosti vzniká samostatne a stáva sa pohľadávkou sociálnej poisťovne až jeho predpísaním rozhodnutím organizačnej zložky Sociálnej poisťovne. Uviedla, že penále upravené osobitným právnym predpisom, t. j. zákonom sa nepovažuje za príslušenstvo istiny (poisťné a príspevky).

5. Žalovaná ďalej uviedla, že za mesiac január 2009 a február 2009 účastník konania predložil riadne mesačné výkazy poisťného a príspevkov, mesačný výkaz poisťného a príspevkov za mesiac január 2009 predložil dňa 24.2.2009 a na jeho základe bol účastník konania povinný odvieť sociálnej poisťovni poisťné a príspevky vo výške 26.196,50 eur s dňom splatnosti poisťného a príspevkov 2.3.2009. Mesačný výkaz poisťného a príspevkov za mesiac február 2009 účastník konania predložil Sociálnej poisťovni, pobočka Košice dňa 25.3.2009 a na jeho základe bol povinný odvieť sociálnej poisťovni poisťné a príspevky vo výške 26.788,20 eur s dňom splatnosti poisťného a príspevkov 31.3.2009. Kontrolou v systéme Sociálnej poisťovne bolo zistené, že účastník konania ku dňu

splatnosti poistného a príspevkov za mesiac január 2009 a február 2009 poistné a príspevky neodviedol vôbec. Sociálna poisťovňa, pobočka Košice rozhodnutím č. 700-3410316709-GC04/09 zo dňa 22.04.2009 predpísala účastníkovi konania dlžné poistné a príspevky za mesiac január 2009 a február 2009 spolu v sume 52.984,70 eur. Rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť a vykonateľnosť dňom 01.06.2009. Splatnosť poistného a príspevkov za mesiac január 2009 a február 2009 tak predchádzala procesu začatia povolenia reštrukturalizácie a schváleniu reštrukturalizačného plánu. Poistné a príspevky za mesiac január 2009 a február 2009 účastník konania zaplatil tak, ako je uvedené v prílohe napadnutého rozhodnutia, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť rozhodnutia. Penále bolo vypočítané vo výške 0,05 % z dlžnej sumy poistného a príspevkov za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa úhrady poistného a príspevkov. V závere odôvodnenia napadnutého rozhodnutia žalovaná konštatovala, že preskúmala odvolaním napadnuté rozhodnutie a zistila, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Košice je správne a v súlade so zákonom o sociálnom poistení.

6. Konajúci správny súd vo veci rozhodol rozsudkom č. k. 7S/20/2016-69 zo dňa 13.03.2017, ktorým podľa § 191 ods. 1 písm. c) Správneho súdneho poriadku zrušil rozhodnutie žalovanej ako aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa. Na základe žalovanou podanej kasačnej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „Najvyšší súd SR“) rozsudkom č. k. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25. 09. 2019 rozsudok Krajského súdu v Košiciach zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci na Krajský súd v Košiciach bola vec vedená pod novou sp. zn. 7S/83/2019. Správny súd po preskúmaní žalobou napadnutého rozhodnutia žalovanej, po vypočutí účastníkov konania a po oboznámení sa s administratívnymi spismi žalovanej a správneho orgánu prvého stupňa, rešpektujúc právny názor Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyslovený rozsudku č. k. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25. 09. 2019 v tu preskúmaným rozsudkom č.k. 7S/83/2019-15 zo dňa 29.1.2020 dospel k záveru, že žaloba nie je dôvodná.

7. Správny súd poukázal na body 19 až 24 odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25. 9. 2019, ktorým bol zrušený rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 7S/20/2016-69 zo dňa 13. 3. 2017 v tejto veci. Správny súd tiež uviedol, že na pojednávaní, ktoré sa uskutočnilo pred správnym súdom dňa 29.1.2020 bol oboznámený aj obsah rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 18.12.2019 vo veci vedenej pod sp. zn. 7Sžsk/52/2018, ktorým bolo rozhodnuté o odvolaní žalovanej Sociálnej poisťovne, ústredie proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 8. 6. 2016 č.k. 7S/21/2016-70 (NS SR rozsudok KS v Košiciach, ktorým boli rozhodnutia žalovanej ako aj správneho orgánu prvého stupňa zrušené zmenil tak, že žalobu žalobcu zamietol), vo veci súdneho prieskumu rozhodnutia žalovanej o predpísaní penále spolu v sume 25.117,71 Eur za obdobie január až december 2006, január až apríl 2007, jún 2007, september až december 2007 a január až december 2008. V danej veci totožní účastníci konania argumentovali rovnako ako v tejto veci, pričom ich stanoviská, ako aj právne názory, ktoré zaujali vo veci vedenej pod sp. zn. 7S/21/2016 boli zhodné ako v tejto veci vedenej pod sp. zn. 7S/83/2019. Správny súd zároveň skonštatoval, že skutkové okolnosti v týchto veciach sú v zásade zhodné, preto právne závery z označeného rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 7Sžsk/52/2018 (body 30 až 34 odôvodnenia) možno použiť aj pre toto súdne preskúmovacie konanie.

8. V danom prípade súd z predloženej písomnej dokumentácie mal za preukázané, že žalobca na úhradu svojho dlhu z titulu nezaplateného poistného a príspevkov za obdobie január a február 2009 zaplatil dňa 27.10.2009 sumu 6.503,22 eur, dňa 10.02.2010 sumu 4.492,63 eur, dňa 07.04.2010 sumu 637,47 eur, dňa 10.05.2010 sumu 1.476,89 eur, dňa 11.05.2010 sumu 3.400,- eur, dňa 12.07.2010 sumu 3.667,30 eur, dňa 12.05.2010 sumu 600,- eur, dňa 11.06.2010 sumu 5.418,99 eur, dňa 12.07.2010 sumu 600,68 eur a dňa 15.07.2010 sumu 1.200,- eur, čím celkovo zaplatil poistné a príspevky v sume 27.997,18 eur, z toho sumu 26.196,50 euro na vyrovnanie záväzku z titulu nezaplateného poistného a príspevkov za mesiac január 2009 (s dátumom splatnosti poistného a príspevkov dňa 2.3.2009) a sumu 1.800,68 eur na vyrovnanie záväzku z titulu nezaplateného poistného a príspevkov za mesiac február 2009 (s dátumom splatnosti poistného a príspevkov dňa 31.3.2009). Súd v konaní mal za preukázané, že zverejnením uznesenia Okresného súdu Košice I. sp.

zn. 31R/7/2010 zo dňa 18.10.2010 v Obchodnom vestníku č. OV/2010/2004 zo dňa 22.10.2010 Okresný súd Košice I. rozhodol o povolení reštrukturalizácie dlžníka, t. j. žalobcu v tomto konaní.

9. Vzhľadom uvedené skutočnosti, ako aj právne závery vyplývajúce z rozsudkov Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžsk/56/2017 z 25.09.2019 a sp.zn. 7Sžsk/52/2018 z 18.12.2019 správny súd dospel k záveru, že žaloba žalobcu nie je dôvodná. Správny súd poukázal na skutočnosť, že vo veci v správnom konaní bol dostatočne zistený skutkový stav, ktorý medzi účastníkmi konania nebol sporný. Pri odpovedi na otázku, či žalovaná mohla žalobcovi po skončení reštrukturalizácie predpísať penále za omeškanie splatením poistného a príspevkov, alebo išlo o pohľadávku, ktorú bola žalovaná povinná prihlásiť v reštrukturalizačnom konaní správny súd odkázal v celom rozsahu na právne závery vyplývajúce z vyššie označených rozhodnutí Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorých (aj s poukazom na ustálenú judikatúru) „... pohľadávka na penále nevzniká v dôsledku samotného nespĺnenia si povinnosti riadne a včas odvieť poistné a príspevky; vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia o predpísaní penále. ..., kým penále nie je predpísané právoplatným rozhodnutím, Sociálna poisťovňa ho nemôže uplatňovať ako existujúcu pohľadávku v reštrukturalizačnom konaní“. Z uvedených dôvodov Sociálna poisťovňa preto uvedenú pohľadávku vzhľadom na jej neexistenciu nemohla prihlásiť do reštrukturalizačného konania a z tohto dôvodu nemohlo dôjsť ani k zániku tejto pohľadávky v zmysle § 155 ods. 2 zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Pohľadávka žalovanej voči žalobcovi z titulu penále za omeškanie s platením poistného a príspevkov za obdobie január a február 2009 vznikla až jej predpísaním rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa v spojení s rozhodnutím žalovanej a keďže v danom prípade táto pohľadávka z objektívnych dôvodov nemohla byť prihlásená do reštrukturalizačného konania, neprichádza do úvahy ani postup v zmysle § 151 ods. 1 veta druhá zákona o sociálnom poistení o povinnosti zosúladiť evidenciu pohľadávok s reálnym stavom vyvolaným prebiehajúcou reštrukturalizáciou. Vzhľadom na tieto skutočnosti žalobcom uplatnené žalobné dôvody správny súd vyhodnotil v celom rozsahu ako nedôvodné a preto správnu žalobu procesným postupom podľa § 190 SSP zamietol.

10. Proti uvedenému rozsudku podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej tiež ako „sťažovateľ“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. g) SSP a žiadal napadnutý rozsudok krajského súdu zrušiť, vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Žiadal tiež kasačný súd o priznanie náhrady trov konania a právneho zastúpenia.

11. Sťažovateľ mal za to, že bola porušená rovnosť účastníkov súdneho konania v tom, že o rozpornosti a nezákonnosti prvostupňových a druhostupňových rozhodnutí Sociálnej poisťovne nerozhodol Najvyšší súd SR jedným zásadným rozhodnutím, ale umožnil žalovanej rozhodovať opakovane, pričom takúto možnosť nemá druhý účastník týchto správnych konaní. Rozdielny prístup k účastníkom konania je podľa sťažovateľa zrejmy aj z konaní veriteľského výboru, kde jeho člen Slovenská republika - Daňový úrad Košice IV. v rámci reštrukturalizačného konania prihlásil všetky svoje pohľadávky.

12. Sťažovateľ poukázal na rozsudky Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sžso/5/2014 zo dňa 29.4.2015 a sp. zn. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25.9.2019. Sťažovateľ uviedol, že prvý z rozsudkov sa orientoval na ustálenú súdnu prax svedčiacu v prospech sťažovateľa. Druhý rozsudok sa dominantne zamerl na argumentáciu žalovanej a opomínal skutočnosti argumentované sťažovateľom uvádzané v súlade s rozsudkom sp. zn. 1Sžso/5/2014 a v nadväznosti na ustanovenia zákona o konkurze a reštrukturalizácii. Sťažovateľ namietal, že postup všeobecných súdov, ktoré ho znevýhodnili v rámci konania v porovnaní so Sociálnou poisťovňou treba považovať za porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Za porušenie tohto práva sťažovateľ považuje aj skutočnosť, že sa Najvyšší súd SR nezaoberal odvolacími námietkami žalobcu a nezaujal k nim stanovisko. Sťažovateľ namietal cit. „Súd vo svojich úvahách nebral do úvahy a podľa žalobcu porušil jej základné práva, keď bez ústavne konformného zdôvodnenia, bez vysporiadania sa s jej námietkami celý vzťah medzi ňou a žalovanou Sociálnou poisťovňou posudzoval podľa prezentovanej ustálenej judikatúry.“ Sťažovateľ namietal, že nezrovnalosti a porušenia jeho práva neboli v odvolacom konaní a výslednom rozsudku riešené a súd opätovne neskúmal námietky a preukazné dôvody žalobcu v

konaní uvádzané. Sťažovateľ má za to, že súdy ako porušovatelia základných zásad nepreukázali, že ich rozhodnutia sú v súlade s právom. Má za to, že zo strany súdov došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu, práva na rovnosť postavenia účastníkov súdneho konanie a práva na spravodlivé súdne konanie. Právne závery sú podľa sťažovateľa v rozpore so zmyslom a účelom aplikovaného zákona, v rozpore s prirodzenou logikou, zjavne si protirečia.

13. Žalovaná sa vo svojom vyjadrení ku kasačnej sťažnosti zo dňa 25.6.2020 stotožnila s právnymi závermi krajskému súdu vyjadrenými v napadnutom rozsudku, ktoré sú v súlade s právnym názorom kasačného súdu vysloveným v rozsudku sp. sn. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25.9.2019. Navrhla, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť ako nedôvodnú zamietol.

14. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 SSP) po zistení, že kasačná sťažnosť bola podaná v zákonom stanovenej lehote, je prípustná a podaná oprávnenou osobou, bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) a po vyhodnotení sťažnostných námietok, ktorými je kasačný súd viazaný (§ 453 ods. 2 SSP) zistil, že kasačnej sťažnosti nie je možné priznať úspech z nasledovných dôvodov.

15. Z administratívneho spisu vyplýva, že v poradí prvým prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 7.9.2012 Sociálna poisťovňa pobočka Košice predpísala žalobcovi penále vo výške 5.467,81 eur za obdobie január a február 2009, voči ktorému podal žalobca odvolanie. O odvolaní rozhodla Sociálna poisťovňa ústredie, ktorá rozhodla rozhodnutím zo dňa 27.11.2012 potvrdila prvostupňové rozhodnutie. Žalobca podal voči rozhodnutiam na Krajský súd v Košiciach správnu žalobu, o ktorej správny súd rozhodol rozsudkom č.k. 7S/147/2013-71 zo dňa 16.10.2013 tak, že žalobu zamietol. Na základe odvolania žalobcu rozhodol Najvyšší súd SR rozsudkom sp.zn. 1Sžso/5/2014 zo dňa 29.4.2015, ktorý zmenil rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie žalovanej zo dňa 27.11.2012 a vec jej vrátil na ďalšie konanie. V novom konaní rozhodla Sociálna poisťovňa pobočka Košice prvostupňovým rozhodnutím zo dňa 21.10.2015, ktoré bolo potvrdené tu preskúmaným rozhodnutím žalovanej zo dňa 3.2.2016. Voči tomuto rozhodnutiu opätovne podal žalobca správnu žalobu, o ktorej rozhodol Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k. 7S/20/2016-69 zo dňa 13.3.2017 tak, že zrušil prvostupňové aj druhostupňové rozhodnutie žalovanej. Na základe kasačnej sťažnosti žalovanej Najvyšší súd SR rozsudkom sp.zn. 9Sžsk/56/20174 zo dňa 25.9.2019 zrušil rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 7S/20/2016-69 zo dňa 13.3.2017 a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

16. Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25.9.2019 vyslovil záväzný právny názor, že krajský súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci a nerešpektoval ustálenú judikatúru najvyššieho súdu najmä v otázke vzniku pohľadávky v dôsledku porušenia povinnosti odvieť poistenie včas a v správnej sume. Uviedol, že pohľadávka na penále nevzniká v dôsledku samotného nesplnenia si povinnosti riadne a včas odvieť príspevky, vzniká až právoplatnosťou rozhodnutia o predpísaní penále. Kým penále nie je predpísané právoplatným rozhodnutím, sociálna poisťovňa ho nemôže uplatňovať ako existujúcu pohľadávku v reštrukturalizačnom konaní. Žalovaná preto uvedenú pohľadávku vzhľadom na jej neexistenciu nemohla prihlásiť do reštrukturalizačného konania a z toho dôvodu nemohlo dôjsť ani k zániku tejto pohľadávky podľa § 155 ods. 2 zák. č. 7/2005 Z.z. Z uvedeného možno vyvodit' záver, že pohľadávka sťažovateľky z titulu penále za omeškanie s platením poistného za obdobie január 2009 a február 2009 vznikla až jeho predpísaním rozhodnutím zo dňa 7.9.2012, teda po skončení reštrukturalizácie, čo znamená, že v čase prihlasovania pohľadávok v reštrukturalizačnom konaní neexistovala, a preto nemohla byť prihlásená. V prejednávanej veci neobstojí preto ani námietka žalobcu, že sťažovateľka mala postupovať podľa § 151 ods. 1 druhá veta, zák. č. 7/2005 Z.z. a odpísať pohľadávku, na plnenie ktorej žalobca nebol povinný podľa schváleného reštrukturalizačného plánu, lebo nešlo o pohľadávku prihlásenú reštrukturalizačnom konaní. Reštrukturalizácia sa v tomto prípade nedotkla ani poistného, z ktorého bolo predpísané penále, pretože išlo o obdobie omeškania pred začatím reštrukturalizácie.

17. Podľa § 240 ods. 1 zák. č. 461/2003 Z.z. v znení účinnom ku dňu právoplatnosti preskúmaného rozhodnutia žalovanej (15.2.2016) fyzickým osobám a právnickým osobám povinným odvádzať poistné a príspevky na starobné dôchodkové sporenie, ktoré neodviedli poistné a príspevky na

starobné dôchodkové sporenie za príslušný kalendárny mesiac včas alebo ich odviekli v nižšej sume, Sociálna poisťovňa predpíše penále vo výške 0,05% z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov na starobné dôchodkové sporenie do dňa, keď bola dlžná suma poukázaná na účet Sociálnej poisťovne v Štátnej pokladnici, zaplatená v hotovosti alebo do dňa začatia kontroly, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Najvyšší správny súd sa v celom rozsahu stotožnil s právnym posúdením veci zo strany krajského súdu. Po preskúmaní veci a vyhodnotení sťažnostných námietok vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu kasačný súd konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, ktoré spolu s poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania uvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Kasačný súd považuje právne posúdenie preskúmvanej veci v merite veci krajským súdom za správne a v súlade so zákonom.

19. V danom prípade bol krajský súd viazaný právnym názorom kasačného súdu (§ 469 SSP) a to vo vzťahu k právnemu posúdeniu vzniku pohľadávky na penále a taktiež k možnosti jej prihlásenia v reštrukturalizačnom konaní. Správny súd správne právne posúdil vec, keď konštatoval, že pohľadávka na penále nevznikla v dôsledku samotného nesplnenia povinnosti riadne a včas odvieť poistné a príspevky, ale vznikla až právoplatnosťou rozhodnutia o predpísaní penále. Tento právny názor je plne v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR a Najvyššieho správneho súdu SR v tejto otázke (napr. rozsudky NS SR sp. zn. 9Sžso/10/2013, 7Sžso/36/2012, 10Sžso/58/2013). Pre predpísanie penále z poistného (splatného pred začatím reštrukturalizácie) rozhodnutím, ktoré bolo právoplatné až po ukončení reštrukturalizácie nie je žiadna zákonná prekážka (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 9Sžsk/63/2018).

20. Krajský súd poukázal aj na závery rozsudku NS SR sp.zn. 7Sžsk/52/2018 zo dňa 18.12.2019, ktorý sa týkal rovnakých účastníkov konania vo veci súdneho prieskumu predpísaného penále za oneskorené uhradené poistné a príspevky za obdobie roku 2006, 2007 (okrem mája, júla a augusta) a 2008. Poukázal pritom na to, že reštrukturalizácia sa v danom prípade nedotkla poistného, z ktorého bolo predpísané penále, pretože išlo o obdobie omeškania pred začatím reštrukturalizácie a reštrukturalizačné konanie v predmetnej veci nemalo vplyv na omeškanie žalobcu s platením poistného a príspevkov, keďže tieto boli (s oneskorením) zaplatené pred začatím reštrukturalizačného konania. K tomu kasačný súd konštatuje, že pokiaľ zverejnené uznesenie o potvrdení reštrukturalizačného plánu mení výšku alebo splatnosť pohľadávok Soc. poisťovne voči žalobcovi, Soc. poisťovňa má právo predpísať penále po tomto dni len vtedy, ak sa dostal do omeškania s platením takto zmenenej pohľadávky, a nie v pôvodnom rozsahu (pred potvrdením reštrukturalizačného plánu). V danom prípade tomu však tak nebolo. Pred začatím reštrukturalizačného konania totiž bola pohľadávka žalovanej na poistnom za obdobie január a február 2009 zo strany žalobcu uhradená, avšak po dátume splatnosti. Preto pohľadávka na poistnom a príspevkoch nebola zahrnutá do reštrukturalizačného plánu a nebola ním nijako modifikovaná. Nič nebránilo žalovanej po ukončení reštrukturalizačného konania rozhodnúť o predpísaní penále za obdobie omeškania s platením tohto poistného a príspevkov.

21. Sťažnostné námietky v prvom rade namietali postup Najvyššieho súdu SR pri vydávaní skoršieho rozsudku, a nie postup krajského súdu pri vydaní napadnutého rozsudku, hoci žalobca kasačnú sťažnosť primárne odôvodnil § 440 ods.1 písm. g/ SSP, ktorý sa výlučne týka nesprávneho právneho posúdenia veci krajským súdom. Pritom samotné nesprávne právne posúdenie veci zo strany krajského súdu v kasačnej sťažnosti nenamietal. Z tohto dôvodu kasačný súd tento uplatnený sťažnostný bod vyhodnotil ako plne nedôvodný.

22. Čo sa týka námietok, vo všeobecnosti sťažovateľom označených ako porušené základné právo, v prvom rade je potrebné podotknúť, že kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len dôvodmi väd uvedených v § 440 SSP, ktoré postihujú napadnutý rozsudok krajského súdu. Nie je možné namietat právne závery rozsudku Najvyššieho súdu SR, resp. Najvyššieho správneho súdu SR ako kasačného

súdu, a ktorý je správny súd viazaný. Je úplne irelevantná námietka, že najvyšší súd nerozhodol jedným zásadným rozhodnutím, ale rozhodoval v danej právnej veci dvoma rozsudkami. Rovnako neadekvátne je obrana žalobcu, keď na jednej strane vyzdvihuje odôvodnenie v poradí prvého rozsudku Najvyššieho súdu SR sp.zn. 1Sžso/5/2014, ktorý „sa orientoval na ustálenú súdnu prax svedčiacu v prospech žalobcu“ a kritizuje v poradí druhý rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 9Sžsk/56/2017 zo dňa 25.9.2019, ktorý „sa dominantne zameral na argumentáciu žalovanej a opomínal skutočnosti argumentované žalobcom...“.

23. V tejto súvislosti žalobca namieta porušenie rovnosti zbraní vyplývajúcej z článku 6 ods. 1 Dohovoru. Kasačný súd konštatuje, že jedným z čiastkových práv, ktoré tvoria obsah práva na spravodlivý proces, je aj princíp rovnosti zbraní. Vo svojom súhrne sa jedná o komplex procesných práv, ktoré zaručujú, že konanie ako celok vykazuje znaky spravodlivosti. Jedná sa teda o nesprávny procesný postup, ktorý spočíva v tom, že účastníkovi konania bolo znemožnené uskutočňovať jemu patriace procesné práva v takej intenzite, že bolo zasiahnuté do práva na spravodlivý proces. Pritom jednotlivé konkrétne porušenia procesných práv by bolo potrebné hodnotiť v kontexte celého správneho súdneho konania. Sťažovateľ v kasačnej sťažnosti však žiadnu konkrétnu procesnú vadu, ktorá by nastala pred krajským súdom a ktorá by mala za následok porušenie tohto princípu neuvádzal. Pritom musí ísť o vadu vyskytujúcu sa v konaní pred správnym súdom, teda nie je na mieste poukazovanie na postup účastníkov v reštrukturalizačnom konaní (konkrétne Daňového úradu Košice IV. a Sociálnej poisťovne). Námietka sťažovateľa, že postupom všeobecných súdov bol znevýhodnený v porovnaní so Sociálnou poisťovňou, nevyplýva zo súdneho spisu a samotný žalobca k nej neuvádza žiadnu ďalšiu špecifikáciu.

24. Rovnako takouto vadou zásadne nie je ani nestotožnenie sa súdu s právnou argumentáciou sťažovateľa. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. 36 ods. 1 Listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Taktiež podľa už mnohonásobne judikovaného názoru ústavného súdu základné práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemôžu byť porušené iba tou skutočnosťou, že sa všeobecné súdy nestotožnia vo svojich záveroch s požiadavkami účastníka konania (uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky I.ÚS 111/2017-17 z 08.03.2017).

25. Kasačný súd sa nestotožnil ani s námietkou, že boli porušené základné práva žalobcu tým, že správny súd bez vysporiadania sa s jeho námietkami celý vzťah posudzoval podľa prezentovanej ustálenej judikatúry. Podľa názoru kasačného súdu by práve opačný prístup správneho súdu mohol viesť k naplneniu kasačného dôvodu v zmysle § 440 ods. 1 písm. h/ a i/ SSP. Tieto kasačné dôvody sú v zákonnej úprave zakotvené preto, aby napĺňali jeden zo základných princípov právneho štátu a to princíp právnej istoty a jednoty súdneho rozhodovania. Jednotnou interpretáciou zákona sa zabezpečuje jednota uplatnenia právnej úpravy v rovnakých prípadoch, zvyšuje sa právna istota, subjektom práva sa umožňuje predvídať postup správneho súdu, ktorý právna norma ukladá alebo predvída. Predvídateľnosťou rozhodovania sa napĺňa materiálne chápanie právneho štátu a vylučuje priestor pre prípadnú svojvôľu. Požiadavka, aby sa na určitú právne relevantnú otázku pri opakovaní v rovnakých podmienkach dala rovnaká odpoveď, je neodmysliteľnou súčasťou princípu právnej istoty (napr. I.ÚS 87/93, Pl. ÚS 16/95 či II. ÚS 80/99). Ak došlo k judikatórnemu vyriešeniu určitej otázky a publikovaniu rozhodnutia alebo stanoviska riešiaceho túto otázku v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, je potrebné, aby súdy tento judikatórny posun vo svojej rozhodovacej praxi zohľadňovali. Tak tomu bolo aj v danom prípade, keď základná právna otázka už bola riešená v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR, ako judikát č. R 63/2015.

26. Len všeobecné poukazovanie na to, že súd „opätovne neskúmal námietky a preukazné dôvody žalobcu v konaní uvádzané“ je len všeobecnou námietkou bez príslušného vymedzenia konkrétnej vady. Rovnako tak všeobecné sú konštatovania sťažovateľa, že došlo zo strany súdov k porušeniu práva na súdnu ochranu, práva na rovnosť, postavenia účastníkov súdneho konania a práva na spravodlivé súdne konanie. Na jeho argumentáciu, že súdy ako porušovatelia základných zásad nepreukázali, že ich rozhodnutia sú v súlade s právom, musí kasačný súd poznamenať, že nie správny

súd má dôkazné bremeno na preukázanie, že jeho rozhodnutie sú zákonné, ale je to sťažovateľ, ktorý musí tvrdiť a právne zdôvodniť, prečo napadnutý rozsudok správneho súdu je nezákonný.

27. Preskúmaním napadnutého rozsudku krajského súdu v rozsahu a dôvodov uvedených v kasačnej sťažnosti, vychádzajúc zo skutkových zistení vyplývajúcich zo spisového materiálu krajského súdu, súčasťou ktorého bol aj administratívny spis žalovanej, dospel kasačný súd k záveru, že rozhodnutie krajského súdu vo veci samej je vecne a právne správne. Kasačný súd sa stotožnil so záverom žalovanej o predpísaní penále z oneskorene uhradenej sumy poistného a príspevkov za obdobie január 2009 a február 2009 vo výške 0,05 % z dlžnej sumy za každý deň omeškania odo dňa splatnosti poistného a príspevkov do dňa, keď bola dlžná suma uhradená Sociálnej poisťovni.

28. S opakovanými právnymi námietkami sťažovateľa sa krajský súd v napadnutom rozsudku riadne a dôkladne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na kasačnom súde. Námietky uvedené v kasačnej sťažnosti vyhodnotil kasačný súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozsudku. Z uvedeného dôvodu kasačnú sťažnosť podľa § 461 SSP ako nedôvodnú zamietol.

29. O náhrade trov kasačného konania bolo rozhodnuté vo vzťahu k žalovanej podľa § 467 ods. 1 v spojení s § 168 SSP a contrario. Žalovaná bola v konaní úspešná, preto má právo na náhradu trov kasačného konania. Keďže však neboli splnené podmienky aplikácie § 168 SSP, súd jej náhradu nepriznal. Žalobca ako neúspešný účastník v zmysle § 167 ods. 1 SSP a contrario nemá právo na náhradu trov kasačného konania.

30. Rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie :

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.